Masarykův onkologický ústav

CENTRÁLNÍ ŽILNÍ KATÉTR (CŽK)

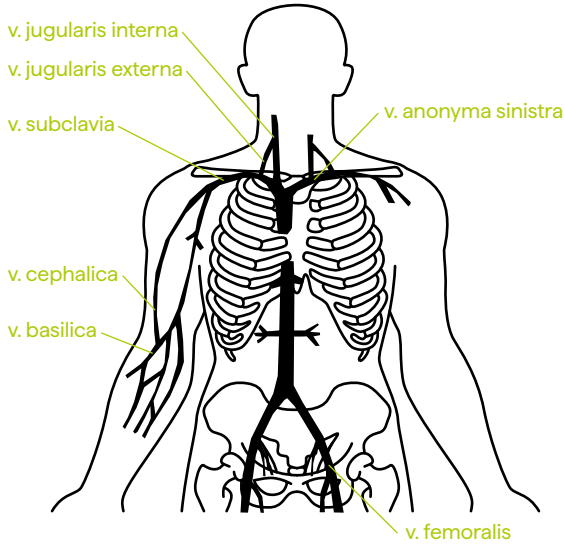
INFORMACE PRO PACIENTY

Informační a edukační centrum
✉ educentrum@mou.cz

CO JE TO CENTRÁLNÍ ŽILNÍ KATÉTR

Je to dlouhodobý žilní vstup zavedený do centrálního žilního řečiště (hlavní žíly vedoucí k srdci) za účelem nekomplikovaného podání léčivých přípravků.

Pro vstup do žilního systému se použije prostor pod klíční kostí (v. subclavie), na krku (v. jugularis) nebo v třísle (v. femoralis). Někdy lze využít i vstup z horní končetiny (v. cephalica, v. basilica).

Obr. 1: Grafická ilustrace vstupů do žilního systému

KDY SE CENTRÁLNÍ ŽILNÍ KATÉTR ZAVÁDÍ

Důvodem je zajištění spolehlivého a bezpečného žilního vstupu na delší dobu, pro déle trvající infuzní léčbu, pro podávání parenterální výživy, po velkých operačních výkonech a pro aplikaci chemoterapie.

Centrální žilní přístup představuje pro pacienta komfort a jeho včasné zavedení ušetří periferní žilní systém.

DALŠÍ POUŽITÍ CŽK

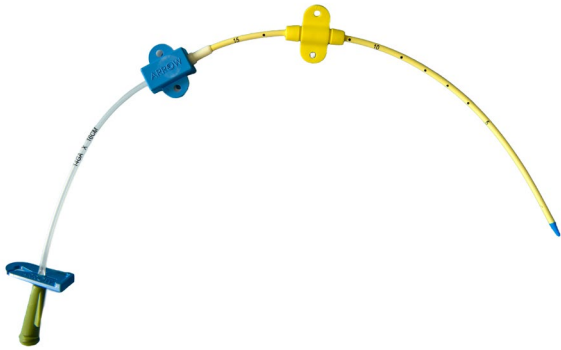
Pomocí centrálního žilního katétru je možné pacientovi odebírat vzorky krve na vyšetření, aplikovat léčiva a podávat krevní deriváty (převody krve – transfuze).

JAK SE CENTRÁLNÍ ŽILNÍ KATÉTR ZAVÁDÍ

Výkon provádí lékař – stanoví indikaci zavedení, určí místo a postup. Před výkonem budete požádán/a o písemný souhlas s jeho provedením. Provádí se v místním znecitlivění po dezinfekci místa vpichu pro zavedení katétru za sterilních podmínek. Přes jehlu je zavedena do cévy hadička (katétr), která je stehem a náplastí fixována ke kůži. Po zavedení centrálního žilního katétru se hrudník zrentgenuje pro kontrolu polohy katétru. Zavádí se pouze po dobu Vaší hospitalizace. Následnou péči o centrální žilní katétr přebírá všeobecná sestra k tomu kvalifikovaná.

JAKÉ DRUHY CŽK ROZLIŠUJEME

Katétr může mít 1–5 vstupů (lumenů), každý z nich potom slouží samostatně k odběrům krve, aplikaci léčiv.

Obr. 2: Centrální žilní katétr s jedním vstupem (lumenem)

Katétr musí být ošetřován podle předem stanoveného písemného protokolu, tzv. standardu ošetřovatelské péče, který odpovídá konkrétnímu typu žilního katétru. Převazy a manipulace musí být prováděny přísně asepticky. Převazy vstupu provádí sestra nejdéle po 72 hodinách a dále vždy při znečištění, zvlhnutí, prosakování krve nebo uvolnění. Datum a čas výměny je vždy na krytí vyznačen.

V PŘÍPADĚ NEJASNOSTÍ, DOTAZŮ ČI KOMPLIKACÍ SE PROSÍM OBRAŤTE NA OŠETŘUJÍCÍ PERSONÁL.

Informační a edukační centrum MOÚ
Autor: Simona Chudáčková

Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

www.mou.cz
543 131 111

CV6/2026/1

Tyto materiály jsou určeny výhradně pro potřebu MOÚ v Brně a jsou chráněny zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Rozmnožování, rozšiřování či jiné užívání těchto materiálů bez písemného souhlasu Masarykova onkologického ústavu je nepřípustné. © 2026